

kdo do celého výměru nebo pouze ohledně některého poplatku či jednotlivé dávky. Přidržení pak obou smluvních stran ku povinnosti přiznávací a účast jejich při šetření potom prováděném, jest pouze spravedlivým předpokladem jejich solidárního závazku ručebního.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Opovídá-li akciová společnost nové členy správní rady k zápisu do obchodního rejstříku, nestačí prokázati jejich státní občanství domovským listem, nýbrž jedině osvědčením o státním občanství, vydaným podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 15. prosince 1926 č. 225 sb. z. a n.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 4. května 1928 R I 303/28 Firm 844/28. Krajský soud v Litoměřicích z 15. února 1928.)

Akciová společnost na těžbu uhlí podala opověď členů správní rady k zápisu do obchodního rejstříku. Opověď tu rejstříkový soud vrátil k doplnění v tom směru, aby vykázáno bylo státní občanství nových členů správní rady osvědčením dle vyhlášky ministerstva vnitra č. 225/1926 sb. z. a n., výnos min. spravedlnosti ze dne 28. prosince 1926 č. 54—907 sdělení věstníku min. spr.

Vrchní zemský soud stížnosti nevyhověl. Odůvodnění: Dle § 16 stanov společnosti musí většina správních radů býti státními občany republiky Československé. Skutečnost státního občanství musí ale tak, jako každá jiná skutečnost opovězená v obchodním rejstříku, býti osvědčena dle předpisu §u 22 min. nař. z 9. března 1863 č. 27 ř. z. Jakožto průkaz o státním občanství nestačí však domovský list tohožterého člena správní rady, nýbrž může býti podán toliko osvědčením o státním občanství podle vyhlášky min. vnitra ze dne 15. prosince 1926 č. 225 sb. z. a n., která osvědčení takové upravuje. Právem proto požaduje soud rejstříkový naříkaným usnesením, aby státní občanství členů správní rady dle citované vyhlášky bylo vykázáno.

Jest proto rekurs bezpodstatný a proto mu nebylo lze vyhověti.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu rovněž nevyhověl. Odůvodnění: nejvyšší soud prozkoumav spisy, neshledal, že by napadené usnesení bylo ve vzejmém odporu se zákonem neb se spisy, neb že by bylo stíženo zmatečností. Není tu tedy podmínka §u 16 cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. a nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno. —r.

Odporuje-li usnesená změna stanov hospodářského družstva ustanovení zákona (§ 1 zák. č. 70/1873 ř. z. Ku př. rozšíření veškeré činnosti družstva i na nečleny), jest rejstříkový soud oprávněn, vrátiti opověď k opravě, nemůže však usnesenou změnu stanov z části zapsati a pokud odporuje zákonu zápis její odeprítí, nýbrž nepodaří-li se provésti předem opravu, jen v celku zamítnouti.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. května 1928 R I 366/28. Krajský soud v Táboře Firm 417 Dr VI 14/32.)

Hospodářské družstvo v S. oznámilo rejstříkovému soudu změnu svých stanov se žádostí o zápis usnesení změny té. Změna týkala se čtyř bodů ohledně účelu společenstva a usneseno bylo na valné schůzi společenstva, že účelem jeho na dále bude: a) poučovati členy o zařízeních, která jsou prospěšna zemědělství a hmotnému povznesení jeho, b) postavití skladiště na zemědělské plodiny a výrobky a přijímatí do nich plodiny a zemědělské výrobky svých členů ke společnému zpracování a zpeněžení, c) opatřovati členům semena, stroje, nářadí atd., d) postavití nebo nejmouti výrobní podniky a zařízení na zpracování nebo přepracování zemědělských výrobků v hospodářství členů vytěžených a e) vyvinouti činnost uvedenou pod b), c), d) i s nečleny.

První soud povolil zápis změny stanov pokud se týče odstave účelu společenstva ad a, b, c, d. Naproti tomu odeprěl zapsati změnu také ohledně odstavce e) účelu družstva, určující, že družstvo může činnost svou vyvinovati i s nečleny, poněvadž ustanovení to odporuje předpisu §u 1 zákona o společenstvech.

Rozkladu žadatelkou podanému rejstříkový soud nevyhověl z těchto důvodů: Soud rejstříkový neshledává důvodu, aby se odchýlil od dosavadní praxe důsledně nejvyšším soudem schvalované. (Srovnej rozh. nejvyšš. s. č. 1756, 4273, 4984, 6387 sbírky nejv. s.)

Jest sice pravda, jak uvádí družstvo, že v zákoně o daních přímých z 15. června 1927 č. 76 sb. z. a n. rozlišují se výdělková a hospodářská společenstva, pokud tato obmezují obchodní činnost na své členy podle §u 75 zák. (§ 68 I 1 f) a podniky stejných společenstev, které neobmezují obchodní činnost na své členy podle §u 83, a že jsou určeny zvláštní sazby pro společenstva ta, a sice pro prvá, pokud jejich obchodování se pohybuje v zákonných a stanovami určených mezích (§ 83 zák.). Lze také z tohoto posléze uvedeného zákonného předpisu souditi, že družstva, která při svém obchodování vybočují z mezí zákonných a stanovami určených, musí platiti zvláštní výdělkovou daň v plné sazbě.

Ale z předpisů těch nelze usuzovati, že by dosud jednomyslně uznávaná povaha družstev jakožto svépomocných sdružení zásadně omezených na členy byla změněna. Vždyť již zákon o přímých daních osobních z 25./10. 1896 v §u 83 jmenuje společenstva, která neobmezují svého obchodování na své členy způsobem v §u 85 vyloučeným, má tedy obdobné ustanovení, jako nový zákon o daních přímých a přesto nebylo prakticky uznáváno, že společenstva mohou rozšiřovati svou veškerou činnost i na nečleny. Nutno za to míti, že nový zákon o daních přímých má na mysli jen přípustné obchodování mezi členy a nečleny v mezích zákona, nikoli však rozšiřování veškeré činnosti i na nečleny a že arci vyvozuje daňové důsledky z takového nepřipustného rozšiřování. (Rozh. č. 1756.)

Některá družstva podle své povahy musí jistou činnost rozvíjeti i s nečleny, aby dosáhla svého účelu. Zákon o daních přímých i prováděcí nařízení k němu uvádějí v §u 75 a k tomu §u některé takové činnosti, z nichž ještě nevzniká pro družstvo ztráta mimořádně nízké sazby výdělkové daně. Ale kromě těchto činností jsou činnosti další, které družstvo podle povahy své musí prováděti i s nečleny, a taková družstva má patrně zákon o daních přímých v §u 68 I 1 f) na mysli.

Kdyby byla schválena změna stanov, podle níž družstvo by mohlo hlavní svou činnost podle potřeby a nutnosti vyvíjeti i s nečleny, znamenalo by to v důsledcích rozšíření veškeré podstatné činnosti i na nečleny; to však odporovalo by povaze družstva jako společenstva ve smyslu §u 1 zákona o společenstvech, podle něhož má býti družstevní činnost zásadně omezena na členy.

Soud stolice druhé nevyhověl rekursu družstva. Důvody:

Ku správnému stavu věci i zákonu hovícím důvodům naříkaného usnesení, na které se rekurent odkazuje, dodává se jenom ještě toto:

Společenstva jsou spolky o neuzavřeném počtu členů, které mají za účel podporovati výdělek neb hospodářství svých členů.

Z toho následuje, že společenstva jsou omezena zásadně na členy své a vyloučení jsou tudíž nečlenové z účasti na takových společenstvech. Tak tomu je i v daném případě, kde jde o družstvo skladištní.

Předmět podnikání, který si družstvo, o něž jde, vytklo v §u 2 stanov, směřuje zřejmě k tomu, aby podporován byl výdělek a hospodářství jeho členů, jímž se státi může každá fyzická osoba (§ 5 stanov), která má v obvodu družstva bydliště neb tam má najmutý neb pachtovaný nemovitý majetek a i právnická osoba, když tam má sídlo neb nemovitý majetek. Proto také není přípustno ustanovení §u 2 lit. e) stanov, že činnost pod lit. b), c) a d) §u 2 stanov může družstvo vyvinouti i s nečleny, neboť družstvo má předem hájiti zájmy členů, nikoli ale nečlenů.

Odvolávání se na zákon z 15. června 1927 č. 76 sb. z. a n. není na místě, neboť tímto zákonem upraveny jsou daňové předpisy ohledně družstev, ale nikoli jejich vnitřní struktura, kterou jediné posuzovati jest dle zákona ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. (§ 1).

Náhledu rekurenta, že první soud měl zápis buď celý provésti neb celý zamítnouti, nelze přisvědčiti, neboť, když soud shledal, že stanov y jinak hoví zákonu a toliko částečně se odchylují, nebylo závady, aby to, co zákonu odpovídá, bylo zapsáno.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu, zrušil obě nižší rozhodnutí a nařídil rejstříkovému soudu, aby o opovědi nově rozhodl. Odůvodnění: Stěžující si družstvo napadá usnesení rekursního soudu po stránce věcné i formální.

V prvním směru jest přisvědčiti právnímu názoru nižších soudů, že by obmyslené znění stanov zařazením předpisu §u 2 c) bylo v odporu se zákonem. V podrobnostech stačí poukázati ku správným důvodům napadeného usnesení, jakož i usnesení soudu rejstříkového, které vývody dovolacího rekursu nebyly vyvráceny.

Naproti tomu nelze odepřít oprávnění dovolacímu rekursu, pokud odporuje postupu nižších soudů ve směru formálním při vyřízení opovědi. Dle protokolu ze dne 5. února 1928 usnesla se valná hromada na přijetí nových stanov. Tím projevilo družstvo svým nejvyšším orgánem, že nehodlá vyvíjeti nadále činnost na podkladě starých stanov, tedy i dosavadního §u 2 stanov.

Rejstříkovému soudu přináleží sice, aby zkoumal, zda jsou stanovy v soulase se zákonem ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z., pokud se týče, jde-li jen o odchylky dle tohoto zákona přípustné. Shledá-li závady a nepodaří-li se je odkliditi nařízenou změnou neb opravou stanov, jak se stalo i v tomto případě, nezbyvá, než aby odepřel zápis celých stanov, neboť na společenstevní smlouvě nemůže soud měniti ničeho, pokud se týče, nemůže o své újmě zapsati stanovy, na nichž se valná hromada neusnesla.

Není vyloučeno, že by nepřipustění některého statutárního ustanovení, zejména pokud jde o vytčený účel družstva, mělo v zápětí podstatně jinou úpravu stanov, než jsou stanovy dosavadní, na niž by se důsledkem toho valná hromada usnesla a není soud oprávněn, aby zápisem společenstevní smlouvy, tak jak usnesena nebyla, těmto stanovám předbíhal.

Potud jest tedy napadené usnesení ve zřejmém odporu se zákonem, dovolací rekurs je dle §u 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. odůvodněn a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

—r.

Odpovídá-li k zápisu do obchodního rejstříku komanditní společnost změnu ve výši vkladů jednotlivých komandistů, musí opověď ta býti ověřeně podepsána všemi komandisty.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 23. června 1928 R I 365/28. Krajský soud v Litoměřicích Firm 1322/28.)

Komanditní společnost opověděla k zápisu do obchodního rejstříku změnu ve výši vkladů jednotlivých komandistů. První soud vrátil opověď k opravě v tom směru, aby byla ověřeně podepsána i všemi ostatními komandisty, poněvadž změna ve výši vkladů jednotlivých komandistů dotýká se právních zájmů i ostatních komandistů, pročež jejich souhlas se změnou musí býti vykázan. Čl. 171, 129 obch. z. se zřetelem na čl. 151 obch. z.

Rekursní soud stížnosti nevyhověl. Odůvodnění: Stačí odkázati na správné, zákonu odpovídající odůvodnění napadeného usnesení.

V vývodech rekursu se podotýká, že dle čl. 171 obch. z. i v tom případě, že některý komanditista jen s částí svého vkladu ze společnosti vystoupí, musí tato okolnost býti k obchodnímu rejstříku přihlášena. Podobně i při zvětšení vkladu komandistů musí okolnost ta býti přihlášena. (Čl. 151 č. 4 obch. z.) V obou případech však, poněvadž tu jde o změnu společenského poměru co do výše vkladů a otázka ta, jak správně na to poukázal soud prvě stolice, dotýká se poměru všech společníků: komplementáře i komandistů, jsou tedy všichni súčastněni a jest proto správně soudem rejstříkovým požadováno doplnění opovědi též podpisy ostatních komandistů.

Na tomto zákonném požadavku nemůže ničeho měniti okolnost ta, že jeden komanditista bydlí v Americe. Není tedy rekurs odůvodněn a nebylo mu proto vyhověno.

Nejvyšší soud rovněž nevyhověl dovolacímu rekursu. Odůvodnění: Nejvyšší soud, prozkoumaj spisy, neshledal, že by napadené usnesení bylo ve zřejmém rozporu se zákonem nebo se spisy, nebo že by bylo stíženo zmatečností. Není tu tedy podmíněk § 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. a nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno.

r.

Byť i odst. 2. § 84 zák. o společnostech s ruč. obmezeným dopouštěl, že ve smlouvě společenské mohou mimo případy zákonné (odst. 1. cit. §) býti stanoveny ještě další důvody společnost zrušující, nelze přece ve smlou-

vě té stanoviti, že společnost může býti také zrušena jen ohledně jednoho společníka, neboť právo na vystoupení jednotlivý společník nemá a ustanovení takové odporovalo by tedy zákonu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 22. června 1928 R I 417/28.)

Obchodní soud v Praze Firm 4194/28.)

Rejstříkový soud vrátil opověď společnosti s ruč. obmezeným nově se utvořivši k opravě, jelikož shledal, že ustanovení článku XXIII. společenské smlouvy není dosti jasné a určité. Článek ten měl toto znění: »Zrušení společnosti děje se v případech v zákoně uvedených. Leží-li důvod ke zrušení společnosti toliko o osobě jednoho ze společníků, může býti na místě zrušení společnosti vystoupení dotčeného společníka u dalšího zachování společnosti, a to za nebo bez přibrání nového společníka; v případě tomto končí společnost jen pokud se týče vystoupivšího a může býti zbývajícími společníky pod dosavadní firmou dále provozována. Nebylo-li společníky jiného usneseno, vstoupí společnost pro případ zrušení v likvidaci, jež předsevzata bude jednatelem společnosti, vyjímaje případ, že se společníci na tom usnesou, že provéstí má likvidaci jedna neb více osob cizích.« Rejstříkový soud uložil opovídací se společnosti, aby znění tohoto ustanovení stanov bylo upraveno tak, by bylo jasným a určitým, neboť ustanovení druhé věty odporuje vůbec zákonu, vždyť společnost hledě k předpisu § 84 zák. o společnostech s r. obm. nemůže skončiti jen pokud se týče jednoho společníka.

V rozkladu proti tomu podaném vysvětlovala opovídací se společnost, že čl. XXIII. stanov jejich odpovídá čl. 128 obch. z., totiž má tutěž tendenci jako ustanovení dotčeného článku 128 při zrušení veřejné obchodní společnosti. Není tu důvodu zákonného, který by tomu zabránil, aby se i společnost s r. obm. na tom usnesla, že na místo zrušení jejího vystoupí z ní jen onen ze společníků, v jehož osobě leží důvod zrušovací a společnost se dále zachová a to za aneb bez přibrání nového společníka. Ustanovení toto má toliko význam fakultativní, nikoliv obligatorní, není tedy příčinou, proč by měla býti tato možnost přetvoření společnosti a priori vyloučena.

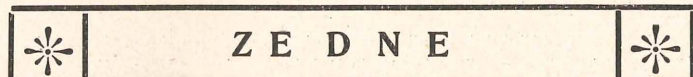
Rejstříkový soud rozkladu nevyhověl a předložil jej k rozhodnutí jako stížnost.

Stížnosti nebylo z těchto důvodů vyhověno. Právnem uznal první soud ustanovení čl. XXIII. stanov za nejasné, neboť nelze z něho bezpečně seznati, zda společníci vedle důvodů zrušovacích vytčených v § 84 zák. č. 58/1906 ř. z. hodlají podle ustanovení odst. druhého § 84 cit. z. stanoviti další důvody zániku společnosti čili nic. Takové bylo by však uvéstí určité a jasně, čemuž pozastavený článek stanov nehoví, takže by zavdával příčinu k různým výkladům a i sporům.

Ustanovení čl. 128 obch. z. se stěžovatel dovolávati nemůže, poněvadž jde o společnost s ruč. obmezeným, pro niž platí předpis § 61 a násl. cit. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu. Odůvodnění: Druhá věta čl. XXIII. stanov není jasná a určitá. Dal-li by se jí výklad ve smyslu dovolací stížnosti (rozkladu), byl by odstavec ten vůbec nepřipustný, neboť zákon č. 58/1906 ř. z. nezná obdobného předpisu čl. 128 obch. z. platícího pro veřejnou společnost. Práva na vystoupení ze společnosti s r. ob. jednotlivý společník nemá, nýbrž mohl by po případě výpovědí přivoditi zrušení společnosti. Této pak zase nepřisluší až na výminku stanovenou v § 66 zákona právo na vyloučení společníka. S těmito zásadami byl by v rozporu předpis společenské smlouvy, o který jde. Není tu tedy podmíněk § 16 cis. pat. č. 208/1854 ř. z.

r.

Prohlašování posledních pořízení. Presidium zemského soudu civilního v Praze zaslalo všem podřízeným soudům i notářské komoře v Praze přepis, v němž upozorňuje na výtku, učiněnou zmocněncem ministerstva při revisi, že soud přenechává prohlášení posledních pořízení vždy notářům, což prý nesrovnává se se zákonným ustanovením. Dle náhledu tohoto zmocněnce mají písemné poslední vůle prohlášeny býti soudem